

DOBROGEA A DOBROGENILOR

Director : CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE: Pe un an... 40 Lei - Pe 6 luni... 20 Lei

ORGAN NATIONAL-DOBROGEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI. - STR. PĂTRAȘCU-VODA, No. 4

PENTRU PATRIE!

Vitejii Dobrogeni

Există o viață moartă, precum și o moarte vie!

I. Heliade Rădulescu

Nu știai că fără de urmă... Te vei duce pe veșie... Lăsată fără de nimeni un sprijin...

ADRIAN MUNTEANU

Fost șef al Serviciului Tehnic al Orașului Silistra

TIE, TATA!

Tată dragă, tată dragă, Nici atât n'avuși pe lume... Cănd strigatu-ne-ai pe nume...

Dacă scrisa fi-a fost asta, Și să mori așa sortit... Lângă rămasău-ți rece... Noi să fi făcut de veghe...

ELVIRA

Tot edilitatea Constanței

Apa. - Iluminatul electric. Salubritatea publică.

La serviciul alimentării cu apă a orașului Constanța și a iluminatului electric, domnește aceeași neorânduială...

Discuțiunea asupra salubrității publice, ar putea fi acum amânată, dacă în apropierea acestora, ne are grije bunul Dumnezeu...

Dacă în viitor va mai fi nevoie să vorbesc, o voi face, dar nu pot închela, fără să amintesc că în anul de mari nevoi 1919...

As rfei fostul nostru primar își culege roadele spiritului său de gașcă... Gheorghe Stețcu.

Cum s-a făcut evacuarea Dobrogei

- ACTE OFICIALE -

Raportul Prefectului de Constanța

În ziua de 11 Octombrie, cu raportul No. 17820, d. Mumuianu, prefectul județului Constanța...

"Nu canose cauzele care au determinat acest demers... Știu însă un lucru că s'ar fi putut cu siguranță evita ca morile depozite..."

ORDINUL DE EVACUARE A CONSTANȚEI

Un capo d'operă de zăpăceală

ROMÂNIA

Primăria comunei Constanța PUBLICAȚIUNE No. 7380-1916

În interesul operațiilor armatei, autoritățile militare superioare hotărând evacuarea orașului nostru...

De asemenea, pentru a se putea garanta averea și viața tututor, se invită populațiunea orașului...

În timpurile grele prin care trece fiecare cetățean să fie în lălmășimca datoriilor lui și să caute să oprească orice devastare...

Și intrucât proprietatea tututor urmează de a fi supravegheată, autoritatea comunală...

Autoritatea comunală făcând apel la sentimentele bune ale cetățenilor Constanțeni...

Primar (cu) Ion Bertholau Secretar General (cu) D. Perjeșcu

Un ordin al Ministerului de Interne

În ziua de 9 Octombrie, orele 10 dim. - câteva ore înainte de ieșirea sașimiei în erag - Prefectura de Constanța...

Am telegrafiat d-lui Cărmăreșcu (Comisarul Generalului pe lângă armata noastră din Medjidia) să stabilească în toate amănunțile...

Exproprierea în Dobrogea

Trecerea pământului în mâna acelor cari îl cultivă - principiu înscris în programul Partidului țărănesc...

lată o bună parte din laturile acestei însemnate chestiuni, - fiecare comportând o discuțiune amănunțită.

Proprietarul mare din Dobrogea, în marea majoritate a cazurilor, e un plugar de meserie. Țăranul român dela noi...

Const. N. Sarry

RETEVEIE

MOLIMĂ NOUĂ

Dobrogean, cari întâmpinător au luat parte la ședința Camerei, au putut băga de seamă că deputatul Nae Roșcovici...

PRETUTINDENI ACEIAȘI

Și la Silistra ca și în restul Dobrogei, scurții ministrierali al d-lui general Averescu s'au făcut destul de activi...

ATOPODORII NOSTRI

Dupa încercarea sâmbătă a delegatului deputat dr. Constantin Ponițu...

Un monument

Investătorii morți în serviciul Patriei LISTĂ DE SUBSCRIȚIE

- Trifon Oprea . . . . . Lei 100.00 Const. N. Sarry . . . . . 300.00 Searlat Vărnăv . . . . . 500.00 D. Etimie . . . . . 30.00 Vasile Lepădatu . . . . . 100.00 Lucreția V. Lepădatu . . . . . 100.00 Maria P. Ștefănescu . . . . . 100.00 Gheorghe Muștescu . . . . . 100.00 Ștefan C. . . . . 100.00 Or. Cosmescu . . . . . 100.00 Victor Ștănescu . . . . . 100.00 Total . . . . . Lei 1520.00

Iar liceul din Constanța

În liceul din Constanța pe timpul ocupației a fost un spital și pentru trebuințele lui s'a făcut în curte o baracă mare...

Podul peste Borcea

Un pod provizoriu pentru trecerea trenului

A deus soluție și cea mai potrivită ar fi fost construirea unui pod provizoriu, pe picior de lemn, pilonii pentru picior...

Cum am zis mai sus, schela cu baracă închisă pe ea ar fi costat 200.000 lei, însă podul provizoriu să fi costat un milion...

TĂRÂNII

SELIM ABDULACHIM

Nu odărn am avut prilejul să se ocupăm de concediul nostru de origine musulmană, dar — o repetăm — mai totdeauna cu regret...

Întâi însă eu, din cadrul acestor puțin simpatice se desprinde astăzi o figură deosebită. E tânărul avocat Selim Abdulachim, care, după o scurtă vreme în magistratură, s'a dedicat carierei sale. Băiat sărac, cu silință, cu perseverență și cu adevărate calități sufletești și intelectuale...

Ceeace a determinat mai mult pe acest tânăr și meritos musulman, de a părăsi postul sigur și onorabil din magistratură, pentru a se avânta în calea spinosă și adesea ingrată a vieții publice, a fost dorința firească, legitimă și nobilă de a putea fi de un folos mai direct și mai efectiv conoriginarilor săi...

Aceștia, temători ca toți incapabili, au văzut, cum era și firesc, în cel dintâi om cu carte — cu adevărată „carte” dintr'oi lor, o primjdie, — când dimpotrivă el ar fi trebuit să fie privit cu cea mai binevoitoare atenție...

Nu știm, dară, cum să sfătuiți mai bine pe toți conducătorii musulmani, să lase de o parte ambițiile sterpe și temerile nejustificate, și să se strângă cerc în jurul acestui tânăr curat și inteligent care va ști să facă să se răsfângă în carând asupra tuturor, întreagă dragostea și stima de care se bucură el personal în cercurile românești...

Am zis „națională”, pentru că elementul mahomedan din Dobrogea și mai ales din Cadrilater, are un rol însemnat de îndeplinit în alcătuirea statului nostru și dela această datorie el, prin conducătorii alesi și buni patrioți români, nu trebuie să se abată și nici să se dezică.

Țara românească a făcut în acest scop toate sacrificiile. Selim Abdulachim este unul din pașinele roade de până astăzi. Urmeze-l dară toți aceia, cari nu vor să mai poarte discreditul și bănuielele de care-l înconjoară, cu urechi curând, toți Românii.

Al. Butu

SCURTĂTURI

ȘI-A TRAI TRAIL

D. Fieru, director al prefecturii de Tulcea sub libertate, prietenul membrilor tineri pe care poartă factorul de stat și în care, cu o modestie surprinzătoare, d-a să își expună toate calitățile...

Tintuiți pentru todeauna la stălpul mișeliei, pe D-r GHEORGHE BARZANESCU, GHEORGHE POPA-Peletia, NICOLAE POPA, frate-său NIȚA MANOLESCU, deia Turcmurfat și Avocatul N. D. CHIRESCU. Aceștia v'au trădat, după ce v'au sărutat, — ca și Iuda pe Christos. Întrebați-i, oriunde îi veți întâlni: Pentru ce au venit și de ce au plecat din mijlocul vostru? Și fiindcă vor tăcea ca neomenii, întoarceți-le și voi spatele, pentru todeauna. Sculpându-i, le veți face prea mare cinste!

Gimnaziul particular din Medgidia

În o sumă de orașele din țară s'au înființat anul acesta — cel puțin pe hârtie — câte un gimnaziu, pentru copiii cari nu se puteau duce până în capitala județului, dar aici nu puteau rămâne fără carte. Medgidia a fost fericită și ea cu o asemenea școală. Dar dela o hârtie până la o faptă, este o distanță ca dela cer la pământ. De aceea cu toate străduțele nelăstrupte depuse de medgidieni — colecte, serbări, donații, etc. — gimnaziul nu s'a putut înființa, pentru că, a zis d. inspector Iuga, nu are corp didactic, și atât timp cât nu se găsec profesori pentru liceele existente, cum o să se dea celor în proiect? Cu bună dreptate. Însă cum rămâne cu localul pregătit și mobilierul care poartă tuturor a un bun venit, cu ochii lui strălucitor de lucru sau?

Și atunci s'au gândit oamenii de bine din oraș, că s'ar putea înființa un gimnaziu particular. Ideia a prins, așa că luna trecută a avut loc deschiderea cursurilor cu solemnitate obșnuită în asemenea ocazii. Nu găsim decât o urare din tot sufletul pentru înflăcătură cât mai deplăă a acestei școli: Cu răbdare și cu Dumnezeu înainte! De pretutindeni vor veni împunșături, gânduri viclene — dar cei cari au pornit pe drumul luminii să nu descurajeze, ci înainte, mereu înainte, să caute numai atingerea țelului. Pentru Medgidia este un mare bine această inițiativă, mai ales că prepară pentru viitor terenul înființării unui gimnaziu al Statului. Profesori, strășni cu țel și măsuri de dorul mușcilor, să tragă adănc braza pe care au început-o; elevii să lucreze cu drag pe ogorul păgînilor, ca să aibă ce colege în toamnă. Noroc și iar noroc. Aidau

COFETĂRIA NAE POPESCU Medgidia PATESERIE și BOMBONĂRIE Primește comenzi pentru suști, legoșe, baluri, etc. BĂUTURI FINE Conducătorul C. N. MORARU, începându-se în Constanța și stabilindu-se în strada Alexandru cel Bun No. 17, și-a reluat ocupațiile, înărcându-se cu faceri de proiecte expertize și orice lucrări atingătoare de ramura arhitecturală.

D. dr. Lupu, ales independent, e vorba să fie numit ministru de interne.

Scrisoare d'ia Carol I

Serbare. — Cu ocazia aniversării unei an, dela unirea tuturor Românilor, s'a oficial în Biserica comunei noastre, un TeDeum de mulțumire și un parastas pentru cei 39 ostași din satul Carol I, morți pe câmpul de luptă. După TeDeum părintele Emilian M. Pavellu, înțind cuvântul, a arătat însemnătatea zilei și vorbind în general de situația Românilor uniți sub un singur dămnitor și prin analogie de situația Românilor dobrogei, a strâns lacrimile mulțimii. După S. Să d. Pericle Melinte, învățător, în cuvinte simțite, face în general istoricul neamului românesc până la 1918, cu toate etapele de încercări de unire — Mihai Viteazul 1859 și 1 Decembrie 1918. Imediat după cuvântarea d-iei Melinte, părintele urând mulți ani Suvranului și întregii familii regale, toți locuitorii, împreună cu elevii școlii primare au intonat cu entuziasm Imnul Regal sub conducerea membrilor corpului didactic. După oficierea parastasului s'a servit tuturor locuitorilor, o mică gustare, oferită de consiliul comunal și consiliul Bășcii populare.

Informațiuni

DE-ALTE PARTIDULUI Ori-ce corespondență referitoare la partidul nostru din Constanța urmează a se adresa la Constanța d-lui Gh. S. Popescu, str. Mircea-cel-bătrân No. 138, la Tulcea d-lui Gh. Cristea, str. Eminescu No. 6, iar în Capitală d-lui Ionescu-Berbecaru, Hotel Astoria.

D. dr. Pilescu, senator de Constanța, a adus pe cale de interpele în ședința dela 23 c. a Senatului, în discuție, starea nenorocită a Dobrogei și a podului de peste Borcea. Printr'un exces de politeță — deși nu, din calcul politic — d-nu s'a voit să învinovățească pe nimeni, pentru această stare de lucruri, ci a cerut numai măsuri de îndreptare.

D. ministru al lucrărilor publice a răspuns că se află în posesia mai multor oferte și că zilele acestea lucrămzii a se contracta executarea lucrărilor pentru o cale dublă.

Programul NOULUI GUVERN

1. Chestia externă În ceea ce privește chestia externă, blocul este hotărât să susțină un guvern care să cimenteze și să adâncească relațiile cu puterile aliate și asociate, atât în privința raporturilor politico-economice, cât și în privința situației actuale, înăndu-se socoteală la negocierile ce se vor purta atât de interesele superioare ale țării și de demnitatea națională cât și de interesele principalelor puteri aliate și asociate.

2. Reforma electorală Va avea un caracter larg democratic, pe baza votului obștesc egal direct și secret, cu reprezentarea proporțională.

3. Reforma agrară Parlamentul va înființa reforma agrară. Pământul va trebui să ajungă în mâna acelor care-l cultivă. În acest scop se va înscrie în Constituție principiul exproprierii pentru cauză de utilitate socială și de stat; aplicarea exproprierii în vederea împărțirii sătenilor se va face imediat și pe temelii unor legi speciale, potrivit cu nevoile sătenilor, alcătuindu-se cărțile funciare și cadastru. La revizuirea decretelor-legi, privitoare la reforma agrară nu se vor putea face schimbări în desavantajul țărânilor nici în ceea ce privește întinderea exproprierii nici în ceea ce privește prețul.

4. Reforma economică 1. Unificarea politică și acțiunii statului pentru refacerea economică. 2. Organizarea procurării de materii prime, materiale, mașini și unelte, etc., necesare industriei și agriculturii. 3. Alegerea în specie a dispozițiilor de valută dobândită de către Stat, în scopul aprovizionării din străinătate cu materii prime; materiale, mașini și unelte necesare refacerii industriei și agriculturii. 4. Conducerea Statului cu organizațiile de breșă ale industriei și organizațiile cooperatve ale agriculturii pentru procurarea și repararea mijloacelor necesare sporirii producției și pentru asigurarea producției, potrivit cu necesitățile.

5. Descentralizarea administrativă și organizarea autonomă a comunei, plășii și județului. Punerile în concordanță a siguranței generale a Statului cu decentralizarea administrativă. Desființarea jandarmeriei ca organ de poliție sațescă și reducerea ei la o poliție de Stat la dispoziția organelor administrative și judiciare. Organizarea unui corp de funcționari de meserie, pe temelii unui statut general, care să statornicească norme generale pentru alegerea, numirea, stabilirea și înaintarea tuturor funcționarilor publici și să asigure deplin tralul printr'un salariu potrivit, ca să li se ceară să muncească fără preget și să aplice legile fără părtinire.

Mi s'ar mai răspunde că dela Fetești la Ovidiu s'ar putea realiza tranșeele cu mașina Tender fiind linia în pantă (la vale) iar dela Ovidiu la Fetești nu merge, căci linia este invers, în rampă (la deal) și deci mașina Tender nu poate remorca (trage) decât două-trei vagoane. Și acest inconvenient s'ar putea înlătura ușor. Nu avem decât în coada trenului din stația Ovidiu să se pună o mașină mare care împingând să dea ajutor mașinei Tender până la podul provizoriu: aci mașina de ajutor să se oprească și cum parțiușea de pod distrusă este orizontală și podul provizoriu ar fi orizontal și deci cu viteza dobândită și linia pe orizontală, mașina Tender va putea remorca trenul singură până în partea opusă, unde o va putea aștepta o altă mașină mare care li va da ajutor pentru remorcarea trenului până în stația Fetești. S'ar mai putea obiecta că, construidu-se podul provizoriu în locul podului d. Fieru, cum s'ar fi făcut montajul tablerelor metalice ale acestui pod când ar fi sosit și ar fi trebuit montat? Răspund: Nu avem în acest caz decât să facem podul provizoriu alături de actualul pod, însă la o înălțime de 3-4 metri d'asupra etiajului (nivelul normal al apei) și la capete prin două variante, cari au fost făcute și acum, să se racordeze linia cu podul, dându-li-se variațiile, pe toată lungimea dela origine până la pod, același înălțime ca a podului, spre a la feri de inundății. În acest caz, natural, lucrările ar fi costat mai mult, până la două milioane și totuși ar fi fost destul de avantajat și statul și publicul călător.

Cu podul provizoriu se înlăturau deci toate inconvenientele trecerii de astăzi: întârzierea trenului ar fi fost minimă, oel mult o jumătate de oră, care s'ar fi putut câștiga în timpul mersului pe restul distanței până la București sau Constanța, iar cheltuielile statului de 10 ori mai mici. Ar trebui să ne înforâm și să țipăm cu toții, cari suțem nevoiți a face drumul Constanța-București, mai ales la vară și când nu e exclus să mai avem doi-trei ani de suferință, căci, după cum suț informat, suntem departe încă de a începe a realiza.

V. Vasilescu

Pentru abonații noștri

Greutățile de astăzi ale drumurilor punându-ne în desăvârșită neputință de a trimite în casatori în localitate; pe de altă parte, cheltuielile cu tipărirea ziarului, din zi în zi mai mari, înghițind sume însemnate, rugăm pe abonații noștri, din cari cei mai mulți au primit un an încheiat foaia, să binevoiască a ne trimite prin poștă costul abonamentului.

CORRESPONDENȚA „DOBROGEI JUNĂ”

CERNAVODA

Înapoierea Reg. Petru Rareș. — În ziua de 3 c. și-a reinat garnizoana Regimentul Petru Rareș No. 39. Cu această ocazie Cernavodeni au sărutat să răsplătescă prin a demnă manifestare de simpatie jertfele făcute de acest regiment de eroi în timpul de la 18 August 1918 până la 3 Decembrie 1918, eșid întru înfrâșnarea lui mic și mare, tânăr și bătrân, toate organizațiile muncitorești și școlile din localitate. Dela debarcadere și până în piața orașului regimentul în frunte cu bravul și măndrul colonel Mărcovici a străbătut orașul fiind aclamat și sărbătorit de toată populația.

În p. 1 au fost întâmpinați de autoritățile din Cernavoda, care în frunte cu bătrânul și stupnicul administrator de plășă d. G. Protopopescu, au urât bună moare regimentului. A răspuns d. col. Mărcovici, comandantul regimentului, care în cuvinte alese a expus faptele de arme ale acestui regiment de eroi, arătând cum dela declararea mobilizării și până la înapoerea în garnizoană acest corp nu a lipsit o clipă dela datorie.

În Dobrogea, pe Ncajov, la Mărășești, în Basarabia ca și în Ucraina, regimentul Petru Rareș nu a fost decât o pillă de eroism și sacrificiu, un model de ordine și disciplină. Pentru atitudinea lui demnă din timpul luptelor dela Mărășești regimentul a fost decorat cu înaltul ordin militar Mihai Viteazul.

După însușirile cuvântării a urmat delidarea nopel, iar în sunetul muzicii și în cea mai perlicată pianță a trecut prin fața mulțimii, stărnind admirația generală, bucuria și încrederea tuturor Românilor, în ziua de 6 c. Comandantul regimentului și întreg corpul ofițeresc a dat o mare în clasa autorităților comunale mulțumindu-le pentru frumoasa primire ce li s'a făcut.

Cu acest prilej cunoscutul avocat din localitate d. Tica Rădulescu a propus ca ziua de 3 Decembrie să fie praznicul de Cernavodeni ca sărbătoare națională a orașului — și în care să se cinstosească memoria celor căsuți pentru patrie ca un stimul pentru generațiile viitoare de luptători. Propunerea a fost acceptată în principiu de d. primar Iordănescu, care a promis înființarea ei. A mai vorbit bătrânul institutor Andreescu, care l'ha înmăsoasă cuvântare a urât regimentului bună soartă, conștindu-l că și în timp de pace să fie același pillă de virtuți, așa cum a fost și în război. Totuși l'ha răspuns d. colonel Mărcovici, mulțumindu-le pentru manifestările lor de simpatie și arătându-li că regimentul își va continua și în Cernavoda opera lui de propagare și realizare de război națională și după cum și-a tăcut și în ziua de 3 c. Pentru acțiunile sale mai întinse pe câmpul de arme pe 3 c.

6. Organizarea și dezvoltarea de pe lângă și scutirea de pușcării a unor agenții și scutirea de război ale acestora. 7. Reorganizarea Unității Perale, ca mercantilizarea sistemului de exploatare și administrație a arhivelor.

VI. Reforma Financiară.

- 1. Stabilirea echilibrului în buget. 2. Unificarea monedei și urgenta regulare a valutei. 3. Desființarea dărilor asupra articolelor de întâia necesitate precum și aporirea dărilor asupra obiectelor de lux. 4. Introducerea impozitului progresiv pe venit. 5. Statornicirea unei dări pe avere, ridicată odată pentru todeauna care să atingă averile progresiv. 6. Revizuirea averilor făcute în timpul războiului, urmărirea și confiscarea averilor făcute prin fraude și prin jeluirea banilor publici. 7. Participarea statului la câștigurile importului și exportului. 8. Întinderea impozitului pe succesiuni și aporirea lui pe baza progresivă. Restrângerea dreptului de moștenire în favoarea Statului. 9. Reforma Băncii Naționale și a legislației privitoare la bănci. 10. Reorganizarea contabilității publice a controlului financiar.

VII. Organizare Muncel.

- 1. Legiferarea dreptului de asociație. 2. Salariul minim. 3. Introducerea zilei de 8 ore în toate ramurile industriei în care concurența din afară nu va fi o piedică. 4. Mărginirea muncii copiilor ca să-și poată continua învățătura și să nu-și dăuneze sănătatea. 5. Adoptarea principiului salariului egal, fără deosebire de sex, pentru o muncă de o valoare egală. 6. Mărginirea întrebunătățirii femeilor la lucru, înainte și după sarcină, în timpul nopții precum și în muncile insalubre. 7. Organizarea inspecției muncel. 8. Înființarea unui oficiu de Stat pentru găsire de lucru și lucrători. 9. Măsuri împotriva lipsei de lucru. 10. Contractul colectiv.

VIII. Sănătatea publică

- 1. Reconstruirea școlilor și clădirea de locuințe sănătoase prin mijlocul cooperativelor și cu ajutorul Statului. 2. Clădirea de locuințe etine, pentru muncitorii și populația nevoiașă dela oraș. 3. Intemeierea de infirmerii, farmacii, băi populare, organizarea asistenței femeilor lehuze, precum și a ajutorului medicului în toate satele prin răspândirea asigurării împotriva bolii, la a cărei susținere va contribui bănește și Statul. 4. Dezvoltarea asigurărilor sociale la oraș. 5. Organizarea combaterii epidemiilor, a ofițel, a stăvilisului și a pelagrei.

IX. Invalizi, văduve și orfani de război.

- 1. Măsuri pentru asistența și educația orfanilor de război. 2. Măsuri pentru reeducarea profesională a invalizilor de război. 3. Stabilirea unui regim echitabil pentru pensile de război ale invalizilor, văduvelor și orfanilor. 4. Crearea unei instituții de Stat pentru orfanii, văduvele și invalizii de război.

X. Școala și Biserica.

- 1. Intesificarea și unificarea învățământului primar și întregirea lui cu învățământ de continuare profesională. 2. Măsuri împotriva analfabetismului. 3. Dezvoltarea învățământului profesional prin crearea de școli practice agricole și industriale și a unor programe de organizare și acțiune să fie strâns legată de viața practică. 4. Naționalizarea școlilor, în deosebi a școlilor secundare, înăndu-se seama de drepturile minorității. 5. Dezvoltarea învățământului normal. 6. Organizarea autonomă a universităților. 7. Organizarea autonomă a bisericilor.

XI. Legislație.

Unificarea treptată și sistematică a întregii legislații, crearea în acest scop a unui consiliu legislativ în vederea unificării întregii vieți de Stat.

P. ȘAPIRA Furnizorul Curții Regale Cezornicrie și Bijuterie — CONSTANȚA — Cel mai bogat și asortat magazin din toată Dobrogea Cezornice de tot felul, bijuterii veritabile și de fantezie Cadouri pentru logodne nunți și boteturi Verighete model 1920 P. S. Bilete de loterie se vând tot la „ȘAPIRA” Constanta Vizitați cu toții! Marele Restaurant și Hotelul „Grand” Unde se rămănesc mai bine ca oriunde. Bucate alce, diferite fripturi la grătar. BERE, cele mai bune VINURI, Champanii și Liqueurari. — Grubăștră Cluj și Națională — Antreprenor, Aurel Teodorescu